

Fișa Măsurii

Denumirea măsurii: **Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural**

Codul măsurii: **M9/6B**

Tipul măsurii:

- Investiții
- Servicii
- Forfetar

1. Descrierea generală a măsurii:

Justificare:

Patrimoniu Cultural

- deținem 97 elemente de patrimoniu material, dar a căror conservare și valorificare lasă de dorit
- deținem 10 elemente de patrimoniu imaterial, dar a căror conservare și valorificare lasă de dorit
- organizăm 12 festivaluri și evenimente, dar a căror promovare și valorificare lasă de dorit
- deținem 3 comunități compacte în care s-au conservat meșteșugurile, dar a căror activitate este alterată de presiunile intermediarilor și comercianților
- majoritatea obiectivelor culturale nu pot fi integrate în circuite turistice, din cauza stării avansate de degradare

Patrimoniu Natural

- prezența a 22 arii naturale protejate, ce adăpostesc 52 specii floră protejate și 89 specii faună protejate, dar a căror biodiversitate este amenințată de absența custozilor, absența planurilor de management, absența inițiativelor de protejare a biodiversității, lipsa practicării unui management forestier durabil, lipsa practicării unei agriculturi durabile, lipsa practicării unui turism durabil
- majoritatea obiectivelor naturale nu pot fi integrate în circuite turistice, din cauza stării avansate de poluare vizuală
- managementul deșeurilor ridică probleme majore
- managementul câinilor comunitari ridică probleme majore

Contribuție:

Priorități locale (conform analizei diagnostice și analizei SWOT)

- conservarea și valorificarea patrimoniului rural

Obiective locale (conform analizei diagnostice și analizei SWOT)

- revitalizarea meșteșugurilor
  - revitalizarea obiceiurilor și tradițiilor
  - conservarea tradiționalității și autenticității
  - formarea identității locale
  - realizarea coeziunii sociale
  - creșterea atractivității teritoriului din punct de vedere turistic
  - conservarea biodiversității, ecosistemelor și habitatelor
  - protejarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale cu valențe turistice
- concentrare mare de resurse turistice

Contribuție:

Priorități locale (conform analizei diagnostice și analizei SWOT)

- conservarea și valorificarea patrimoniului rural

Obiective locale (conform analizei diagnostice și analizei SWOT)

- adresarea sezonității accentuate;
- diversificarea ofertelor turistice;
- promovarea mărcilor turistice;
- dezvoltarea turismului de nișă;
- asigurarea siguranței turiștilor;
- reabilitarea obiectivelor naturale sau antropice cu potențial turistic;
- stimularea cooperării și asocierii operatorilor în turism și furnizorilor de servicii;
- revitalizarea meșteșugurilor;
- revitalizarea obiceiurilor și tradițiilor;

- conservarea tradiționalității și autenticității;
- formarea identității locale;
- realizarea coeziunii sociale;
- creșterea atractivității teritoriului din punct de vedere turistic;
- conservarea biodiversității, ecosistemelor și habitatelor;
- protejarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale cu valențe turistice.

Obiective de dezvoltare rurală (conform reg ue 1305/2013, art 4)

- c → obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Priorități de dezvoltare rurală (conform reg ue 1305/2013, art 5)

- 6 → promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

Domenii de intervenție (reg ue 1305/2013, art 5)

- b → încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

Obiective (conform reg ue 1305/2013, titlu III, art 20, alin 1)

- lit d → investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusive a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente
- lit e → investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică
- lit f → studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor, al peisajelor rurale și al siturilor de înaltă valoare naturală, inclusiv cu aspectele socioeconomice conexe, precum și acțiuni de sensibilizare ecologică

Obiective transversale (conform reg ue 1305/2013, art 5)

- mediu și climă
- inovare

Complementaritate cu alte măsuri din SDL:

- nu este cazul

Sinergie cu alte măsuri din SDL:

- M1/6B dezvoltarea teritorială, administrativă și comunitară;
- M2/6B creșterea accesibilității și calității serviciilor de educație și sănătate;
- M3/6B înființarea serviciilor sociale și integrarea minorităților locale;
- M8/6A non-agricol.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- Conservarea patrimoniului cultural și natural contribuie la formarea identității locale și creșterea coeziunii sociale. Valorificarea patrimoniului cultural și natural are implicații majore pentru sectorul turism, care la rândul lui are ramificații ample pentru toate sectoarele economice, atât cele de natură agricolă cât și cele de natură non-agricolă.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- indiferent de tipul de proiect: Reg. (UE) Nr. 1303/2013; Reg. (UE) Nr. 1305/2013; Reg. (UE) Nr. 1407/2014; Hotărârea 226/2015

Patrimoniu Cultural

- pentru proiecte pe patrimoniu imaterial: lege 410/2005, ordin 2436/2008, lege 26/2008, ordin 2491/2009
- pentru proiecte pe patrimoniu material imobil: ordin 2071/2000, ordonanță 43/2000, lege 258/2006, ordin 2392/2004, ordin 2426/2005, ordin 2103/2007, lege 422/2001, lege 468/2003, lege 259/2006, ordin 2684/2003, hotărâre 493/2004, ordin 2237/2004, ordin 2260/2008, ordin 2504/2008
- pentru proiecte pe patrimoniu material mobil: ordin 2035/2000, hotărâre

886/2008, lege 311/2003, ordin 2297/2006, ordin 2057/2007, ordin 2185/2007

- pentru proiecte pe conservare și restaurare: hotărâre 1430/2003, hotărâre 216/2004
- pentru proiecte pe meșteșugari și artizani: legea meșteșugarilor, orin 169/2013

Patrimoniul Natural

- pentru proiecte pe management deșeurilor menajere: lege 101/2006, ordin 82/2015
- pentru proiecte pe management câini comunitari: ordonanță 155/2001, lege 258/2013

4. Beneficiari

Directi

- societate civilă
- entități publice

Indirecti

- populația generală, prin impactul indirect asupra formării identității locale, realizării coeziunii sociale și calității vieții
- reprezentanții sectorului turism, prin impactul indirect asupra atractivității teritoriului din punct de vedere turistic

5. Tip de sprijin

- rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale reg. (ue) Nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni

Eligibile

Patrimoniul Cultural

- conservare, consolidare, reabilitare, restaurare patrimoniu material imobil și/sau mobil;
- înființare, modernizare, reabilitare, amenajare și dotare: muzeu sătesc, muzeu viu, muzeu eco, atelier meșteșugăresc hibrid și demonstrativ, punct desfacere produse artizanale;
- investiții în marcarea monumente istorice;
- repertoriere și inventariere elemente de patrimoniu cultural material mobil și imobil, patrimoniu cultural Imaterial;
- studii: repertoriere și inventariere elemente de peisaj rural; identificare produse și servicii care pot beneficia de marca produs traditional; identificare personalități care pot primi titlul de Tezaur Uman Viu; identificare elemente de patrimoniu inexistente și elemente de patrimoniu neclasate; digitizare resurse de patrimoniu material și/sau imaterial, în inițiative de management a câinilor comunitari.

Patrimoniul Natural

- amenajare, restaurare, marcarea și valorificare obiective turistice;
- investiții: monitorizarea mediului, monitorizarea braconajului, monitorizarea exploatarei ilicite, delimitarea ariilor protejate, ecologizarea siturilor contaminate (brownfield), managementul deșeurilor menajere, organizarea patrului forestier;
- studii: elaborare determinatoare floră (catalog specii locale), elaborare determinatoare faună (catalog specii locale), inventariere situri contaminate (brownfield);
- implementare planuri management arii protejate;
- sensibilizare ecologică;
- amenajare, omologare, marcarea și valorificare trasee turistice;

- amenajare, restaurare, marcare și valorificare obiective turistice.

Neeligibile

- lista investițiilor și costurilor neeligibile indicate la cap. 8.1 din PNDR aferente LEADER, completate cu prevederile HG 226/2015
- infrastructura la scară mare

7. Condiții de eligibilitate

- solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul acoperit de GAL;
- restaurarea obiectivelor clasate A, clasate B, sau neclasate dar aflate pe lista obiectivelor locale întocmită de UAT și asumată prin HCL;
- pentru proiecte ce presupun construire/modernizare/reabilitare/amenajare, asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități;
- respectarea tradiționalității și autenticității în toate demersurile întreprinse;
- respectarea normelor impuse de clasificarea zonei: zonă HNV, arie Natura 2000;
- pentru proiectele care vizează obiective de patrimoniu, solicitantul trebuie să aibă drept de proprietate / administrare / utilizare pentru obiectivul de patrimoniu pentru care se solicită finanțare.

8. Criterii de selecție

Operațiuni

- principiul teritoriului (impactarea a multiple UAT de pe teritoriul GAL);
- principiul prioritizării investițiilor în funcție de clasificarea patrimoniului;
- principiul necesității intervenției în funcție de starea de degradare a patrimoniului;
- principiul selecției proiectelor care integrează aspecte legate de mediu și climă;
- principiul selecției proiectelor care promovează inovare sau transfer de noi procese sau tehnologii;
- principiul egalității de șanse (pentru proiectele generatoare de venit, ocuparea locurilor de muncă generate de minim o persoană aparținând unui grup vulnerabil).

Beneficiari

Direcți

- societate civilă
- entități publice

Indirecți

- populația generală, prin impactul indirect asupra formării identității locale, realizării coeziunii sociale și calității vieții
- reprezentanții sectorului turism, prin impactul indirect asupra atractivității teritoriului din punct de vedere turistic

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoare sprijin

- max 44.507 euro în limita alocării financiare totale a măsurii

Intensitate sprijin

- 100% pentru proiecte negeneratoare de venit
- 100% pentru proiecte generatoare de venit dar de utilitate publică
- 90% pentru proiecte generatoare de venit

Justificare

- deși operațiunile pot fi asimilate reg 1305/2013, art 19, alin 1, lit d, e, f, nu sunt trasate limite maxime admise în reg 1305/2013, anexa II
- se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare (conform reg 1407/2013)

10. Indicatori de monitorizare

Indicatori obligatorii (indiferent de tipul proiectului)

- cheltuială publică totală: 44.507 euro
  - populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 75
- Indicatori locali (funcție de tipul proiectului)
- număr locuri de muncă create: 1

